

La Fira no salva els mobles

Expositors a la Fira del Moble.

El 18 d'octubre de 1963 obria al recinte firal del pla de Real, vora l'antic palau de Ripalda, la primera fira del moble de València. El seu nom complet era I Fira Temàtica i Monogràfica del Moble i naixia amb la intenció de convertir-se en l'aparador d'un sector que, quasi completament bolcat en el mercat interior, creixia al ritme d'una economia que anava espolsant-se la rèmora de l'autarquia. Al capdavant, València sempre havia estat terra de mobles: primer, amb els tallers artesanals i els oficis lligats al món de la fusteria que proveïen les llars valencianes; i, després, amb empreses de més gran volum on començaren a implantar-se la producció en sèrie, s'exploraren dissenys i s'incorporaren nous materials. La celebració de la I Fira Temà-

El mes de setembre sempre ha estat marcat a València per la celebració de la Fira del Moble. Aquest any, però, l'edició que fa 50 ha desaparegut del calendari de tardor per unir-se a la fira de la ceràmica, que té lloc al febrer. Tot plegat posa en evidència el declivi d'aquest sector tradicional però també els problemes econòmics i de gestió de Fira València.

tica i Monogràfica del Moble, només dos anys després del naixement de la degana fira del moble de Iecla, era l'ocasió per a donar a conèixer el producte valencià.

D'aquella data se celebren justament ara les noces d'or. En aquest mig segle, la fira ha esdevingut un aparador privilegiat per als fabricants valencians. El certamen ha sigut un lloc de reunió

per als productors, l'indret on traure múscul, però també la finestra que ha permès a molts d'ells obrir-se als mercats internacionals, en la mesura que durant molt de temps, la de València es va situar entre les més importants de les cites firals a nivell europeu. "La Fira ha sigut una plataforma cap a l'exterior de moltes empreses que, altrament, ara com ara ho tindrien molt complicat per a sobreviure", explica Amparo Bertomeu, qui porta 23 anys com a directora general d'Anieme (Associació Nacional d'Industrials i Exportadors del Moble d'Espanya). Segurament, empreses com Andreu World, Punt Mobles, Gandia Blasco i d'altres capdavanteres i reconegudes a nivell internacional no s'entendrien sense l'esperó de la Fira.

Tanmateix, aquest any la Fira faltará a la seua cita de tardor. El certamen del moble no desapareix, però se'n farà coincidir la celebració amb la de la ceràmica (Cevisama), que té lloc al febrer i que era, fins ara, la segona més potent del calendari. Així doncs, de l'11 al 14 de febrer, les instal·lacions de Benimàmet acolliran una trobada multidisciplinària que ha estat batejada com "Nos vemos en Valencia" i que es ven sota l'epígraf de "la gran cita internacional d'interiorisme, arquitectura i decoració".

Un nuvi per a unes noces d'or.

Des de la institució firal i des del mateix sector s'argumenta que aquesta convergència respon a la tendència de totes les fires a integrar la seua oferta per tal de respondre a les demandes i els gustos dels clients. Amparo Bertomeu no amaga certa sensació de "nostàlgia" per la desaparició al mes de setembre de la fira, però veu la confluència com el pas lògic que havien de donar tots dos sectors. "En aquests anys els canals de comercialització han canviat molt. El prescriptor que es pren la molèstia de fer centenars de quilòmetres per assistir a una fira, pagar-se el bitllet i l'estada, vol que es pose al seu abast una oferta integral –explica la directora general d'Anieme–. Al capdavant el que nosaltres hem fet no és tan diferent del que estan fent altres sectors, com el tèxtil. Quan un entra a Mango sap que pot comprar roba, però també complements, marroquine-

Una Fira en declivi

La desaparició de la Fira del Moble en la seua versió integral arriba en un moment delicat per a la institució que l'acull, Fira València. En el passat, la celebració d'un certamen en les instal·lacions de Benimàmet comportava un revulsiu per al sector en qüestió, però també per a la ciutat, que durant una setmana veia com s'incrementaven els serveis complementaris. Hotels, restaurants, taxistes o serveis d'àpats se'n beneficiaven sobretot quan se celebrava algun dels que, durant anys, han estat considerats els puntals del calendari firal, com ara les fires del moble, la ceràmica o el joguet (que ja no se celebra com a tal). Fira València ha passat, però, de ser un dinamitzador econòmic de primera magnitud per a la ciutat a ser pràcticament desaparegut. La pèrdua de vigor del recinte s'explica en bona mesura per l'actual situació econòmica, que ha afectat sectors tradicionals que abans utilitzaven la Fira com a punt de trobada i d'altres que, com l'immobiliari, van millorar-ne de forma més puntual els registres. Segons dades del grup municipal soci-

alista a l'Ajuntament de València, en el període 2006-2012, la Fira de València ha passat de 790.000 visitants a tenir-ne 279.000.

Més enllà de la conjuntura de crisi, però, Fira València també arrossega els seus propis problemes econòmics i de gestió, amb un deute que l'ofega i una presidència que és qüestionada. Les seues dificultats econòmiques es deriven sobretot de l'ampliació que es va impulsar a finals dels anys noranta. Amb la intenció d'esdevenir un dels més grans recintes d'Europa, la Fira va emprendre unes obres d'ampliació que estaven pressupostades en 325 milions d'euros. A la pedania de Benimàmet, a l'eixida nord-oest de València, es va crear un gegant de 230.000 metres quadrats de superfície coberta amb vuit pavellons polivalents, a més de 68.000 metres quadrats de pàrquing. Les obres van finalitzar i es va inaugurar l'any 2006 amb un cost que pràcticament duplicava (641 milions) allò inicialment pressupostat. En aquests anys, a més, ha quedat patent que el recinte és sobredimensionat i està in-

ria...". Altres fites com les de Milà o Colònia, referència obligada del sector, també han incorporat nous sectors en les seues darreres edicions.

De moment, des de Fira València es mostren optimistes sobre les previsions de cara a la reunió de febrer. Dels tres pavellons que s'habilitaran per a la celebració de "Nos vemos en Valencia", se'n destinarà un exclusivament per al moble. "La representativitat sectorial serà la mateixa, amb l'única diferència que serà en un ambient més compacte", explica una font de la Fira, qui assegura que les principals firmes espanyoles exportadores hi estan confirmant la seua presència. No s'ha de perdre de vista, com recorda Amparo Bertomeu, que "per als expositors, anar a una fira és rendible en funció del retorn, és a dir, dels contractes i els contactes que hi puga fer. Si per al client internacional –que és en qui més centrats estem,

perquè és on creix la demanda– la fira no és atractiva, no hi ha retorn".

L'esperança exterior. Tanmateix, i més enllà de la lògica comercial que explica la convergència, no es pot deixar de captar que la desaparició de la Fira del Moble com a certamen autònom és un símptoma del delicat moment que travessa aquest sector. En els últims anys, com ja va passar en les crisis de finals de la dècada dels setanta i la de principis dels noranta, ha patit una sagnia constant de tancaments de comerços, liquidacions d'empreses i acomiadaments.

Tot i que la patronal del moble no aporte dades concretes sobre el País Valencià, les fonts consultades apunten a una contracció del teixit industrial i de l'ocupació d'entre el 40% i el 45%. A escala estatal, l'ocupació ha caigut un 50% des del 2008 i la xifra

Exterior de les instal·lacions de Fira València. Francisco Camps i Rita Barberà, amb Alberto Català, president de la Fira.

frautilitzat, fins al punt que la direcció va arribar enguany a un acord per tal de llogar durant set anys a uns particulars una part del recinte i que l'exploren comercialment.

La rèmor de l'ampliació ha situat en números vermells la Fira, que en un context de caiguda del volum de negoci és incapaç de fer front a les obligacions financeres concretes. Arrossega un deute de 572 milions d'euros i en els últims anys la Generalitat s'ha vist obligada a injectar-hi anualment més de 30 milions d'euros per tal d'impedir-ne la fallida. De tot plegat, n'és en primer lloc responsable Alberto Català, qui ha ocupat el càrrec de president del comitè exe-

cutiu durant els últims 14 anys. Home pròxim a l'alcaldesa Rita Barberà –que és presidenta del patronat–, el seu protagonisme s'ha desdibuixat en els dos últims anys, després que Cierval –que forma part del patronat– maniobrara per col·locar al capdavant de la direcció de la Fira un home de la seua confiança, Enrique Soto. I és que des de l'àmbit empresarial, com també des dels partits de l'oposició, no s'acaba de veure amb bons ulls la gestió de Català. Entre l'empresariat indígena –ara comandat per José Vicente González– no agrada que Fira València contractara serveis de màrqueting i publicitat amb Orange Market i encara menys que fins ara la

institució s'haja negat a retre comptes davant la Sindicatura a pesar de tractar-se d'una entitat de caràcter públic. Fins fa un temps, Alberto Català s'havia escudat dient que es tractava d'una entitat privada i que, per tant, no estava sotmesa a fiscalització, però una sentència de l'any 2001 li negava aquest caràcter privat. "La gestió hauria de ser auditada urgentment davant les creixents sospites sobre la seua transparència i integritat", apunta el portaveu del grup municipal socialista, Joan Calabuig. Només ara, després de diversos requeriments de la Sindicatura, la direcció de la Fira s'ha mostrat disposada a ensenyar els números.

de negoci ha descendit un 44,1%, segons dades de Confemadera. La crisi econòmica i la contracció del mercat de l'habitatge són, en part, responsables d'aquest esquifiment. Però n'hi ha més: durant el període del *boom*, molts fabricants van centrar els seus esforços en el mercat espanyol i van relaxar la seua vocació exportadora. A això s'ha d'afegir que en aquesta etapa, i de resultes dels canvis en els gustos del consumidor, van augmentar molt les importacions. Tots aquests factors han provocat que, edició rere edició, la fira del moble se'n ressentira. En els últims cinc anys, la Fira del Moble ha perdut expositors i visitants, per més que els seus organitzadors hagen fet mans i mànigues per fer més atractiva l'oferta amb tot d'activitats paral·leles. Dels 1.200 expositors que van arribar a comptabilitzar-se l'any 2006 (quan la cita va passar a anome-

nar-se Fira Habitat, després d'integrar sectors complementaris de decoració) s'ha passat a 692 en l'edició de 2012. Els metres quadrats de superfície d'exposició han passat, en el mateix període, de 125.000 a 70.000, mentre que els 80.000 visitants de 2006 s'han quedat en uns escarits 38.000. "L'any 2007 vam tocar sostre. Fins aleshores, tothom volia ser-hi, a la Fira del Moble de València. A partir d'aquell any, però, no ha deixat de decandir-se", explica una persona que fa vora dues dècades que assisteix al certamen. Amb tot, des de Fira València recalquen que les xifres s'han d'avaluar en el context de crisi que viu el sector i l'economia. "Madrid i Sevilla també han deixat de celebrar les fires durant 2013 i no és segur que les recuperen per a 2014" apunta un portaveu.

Dit això, el sector aspira a tornar a convertir el de València en un certa-

men de referència per als prescriptors internacionals perquè és en el mercat exterior on hi ha oxigen enmig de tanta asfíxia. De fet, mentre el mercat espanyol encadena descensos, les exportacions van arribant a nivells de venda en l'exterior similars als del període previ a la crisi. Segons les dades de l'Institut de Comerç Exterior (ICEX), de gener a juny les exportacions van assolir un valor de 793,5 milions d'euros, cosa que representa un increment del 12,9% respecte de 2012. Fet i fet, és, com destaquen des d'Anieme, el millor primer semestre de l'any des de 2008. "Les empreses que encara no han exportat és molt difícil que puguin sobreviure perquè obrir-se mercat ara és molt complicat", vaticina Amparo Bertomeu. Tots ells ho tindran ben difícil per salvar els mobles.

Violeta Tena